

SZERKESZTŐI BEVEZETÉS

Az itt olvasható kötet lényegében egy több mint negyven évvel ezelőtt, kézirat gyanánt megjelent egyetemi jegyzetem (Nyelvtipológiai szöveggyűjtemény, XIX. század. Tankönyvkiadó, Budapest, 1977) sokáig halogatott újrakiadása. Nevezett kiadvány eleve korlátozott példányszámban látott napvilágot, s ma már – egy-két szakkönyvtártól eltekintve – gyakorlatilag hozzáférhetetlen. A közben eltelt évtizedek során a nyelvtipológia a modern általános nyelvészet egyik legpezsgőbb kutatási területévé vált, s mára nemcsak graduális, posztgraduális és doktori képzésben részt vevő nyelvészhallgatók ismerkednek meg vele, hanem a nyelvészek szélesebb köre, néhány társtudomány, sőt, a nyelvek iránt érdeklődő nem-szakmabeliek érdeklődésére is számot tart. Ebben a helyzetben indokoltnak tűnik egy ilyen, a nyelvről való gondolkodás tudománytörténetének fontos vonulatát bemutató szemelvénygyűjtemény újrakiadása is. Annál is inkább, minthogy ezek a zömmel a nyelvtudomány vitathatatlan klasszikusaitól származó fontos szövegek többnyire sehol másutt nem férhetők hozzá magyar nyelven.

A jelen kiadás – terjedelmi okokból is – némileg kevesebb szemelvényt vonultat fel, mint az eredeti jegyzet, de a szűkítés meggyőződésem szerint csak még inkább kiemeli a múlt jelentős alkotóinak lényegi teljesítményeit a modern nyelvtipológia előkészítésében. A tágabb horizont kedvéért azonban a kötetet bevezető hosszabb tanulmányban szóba kerülnek olyan szerzők is, akiknek szövegei most nem kerülhettek be a válogatásba. Így az olvasó, reményeim szerint, nagyjából teljes képet kap a modern nyelvtipológia előtörténetéről.

Az idegen nyelvű szövegek eredeti fordítója (a Simonyi Zsigmond fordította Max Müller-szemelvénynek és egyéb szövegek néhány utólag beemelt bekezdésének kivételével) egykori tanárom és kollégám, a néhai Antal László professzor volt. A betoldások fordításáért és az egész kötet kontrollfordításáért magam vagyok felelős.

Ez úton fejezem ki köszönetemet a Tinta Könyvkiadónak, és személy szerint igazgatójának, Kiss Gábornak a lankadatlan buzdításért és a kötet professzionális megjelenítéséért.

Budapest, 2019 tavasza

Havas Ferenc